

Täysistunto

Tiistai 16.6.2015 klo 14.04—17.16

6. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle valtioneuvoston jäsenten sidonnaisuuksista (pääministeri Sipilä ja ministerit Soini, Stubb, Vehviläinen, Rehula, Orpo, Toivakka, Grahn-Laasonen, Tiilikainen, Rehn, Niinistö, Lindström, Mäntylä, Berner)

Valtioneuvoston kirjelmä VN 1/2015 vp

Keskustelu

Puhemies Maria Lohela: Päiväjärjestyksen 6. asiana on valtioneuvoston kirjelmä valtioneuvoston jäsenten sidonnaisuuksista. Työjärjestyksen mukaan eduskunta ei tee päätöstä asiasta.

Keskustelu

14.08 **Timo Harakka sd:** Arvoisa rouva puhemies! Hallitusohjelma ylistää vaurautta ja vaurastumista. Niinpä varakas väki ei joudu osallistumaan kansantalouden talkoisiin. Samalla rangaistaan niitä, jotka eivät syystä tai toisesta elätä itseään omalla työllä — eivät vielä omalla työllä tai eivät enää omalla työllä. Siksi on hämmästyttävää ja kummastuttavaa, miksi pääministeri Sipilä ei reilusti ilmoita arvopaperiomaisuutensa arvoa. Muut ministerit, esimerkiksi ministeri Rehula, ovat tunnollisesti eritelleet omistuksensa osake osakkeelta, (Välihuuto — Naurua — Puhemies koputtaa) vaikka ministeri Berneriä lukuun ottamatta kaikkien muiden verovarallisuus on miljonääripääministeriin verrattuna tietysti vaatimaton.

Tarkkuus on kiitettävää siksi, että meidän osakesäästäjien täytyy rohkaista muitakin kansalaisia tukemaan suomalaisia yrityksiä ja suomalaista työllisyyttä sijoittamalla mahdollisia säästöjä osakkeisiin, rahastoihin ja indekseihin. Osakesäästäminen on tärkeää siksi, että suomalaisten pankkitileillä odottaa valtava summa, joka pitäisi sijoittaa suomalaiseen liiketoimintaan. Hallituksen leikkauksia korjaava paketti on tästä vain 2 prosenttia. Aivan eri mittakaavan vaikutus saataisiin, jos pääministerin esimerkin johdolla saataisiin tuo huikea 80 miljardia euroa yritysten rahoitukseen.

Mutta ikävä kyllä pääministeri toimii ikään kuin hän häpeäisi vaurastumistaan. Hän piilottaa tiedot niin summittaiseen ilmoitukseen, että varallisuutta voi vain arvailla, saatikka hänen sijoitusperiaatteitaan, jotka voisivat olla menestyksen malli myös muille. Pääministeri Sipilä on nostonut 75 000 euroa verotettavaa pääomatuloa viime vuonna. Tämä tarkoittaa useiden miljoonien eurojen pääomasijoitusvarallisuutta.

Lisävalaistusta tarvitsee erityisesti pääministerin mainitsema sijoitus Nordea Capital Private -tuottokoriin. Kyseessä lienee kapitalisaatiosopimus, verokuori, joka mahdollistaa merkittävän verosuunnittelun. Kun kuoren sisällä tehdään kauppaa, sijoittaja välttyy luovutusvoitolta ja osingon verotukselta. Perintövero voidaan minimoida. Suomalaisten halu näpäyttää verokarhua on niin suuri, että kapitalisaatiosopimusten arvo on yli kaksinkertainen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2015 vp

tunut kahdessa vuodessa yhteensä 9 miljardiin euroon. Tällä verovälttelyllä on merkitystä, kun verotusta siirretään näin tulevaisuuteen, ja pääministeri jos kuka vaikuttaa tulevaan verotukseen, tässä tapauksessa sekä pääomien että perintöjen verotukseen.

Korostan, että tämä on oma päätelmäni pääministerin epämääräisestä, suorastaan välttelevästä ilmoituksesta. Turha kai on sanoakaan, että tällaisia vaikka kuinka teoreettisia sidonnaisuuksia pitäisi voida arvioida täsmällisesti esitellyistä sidonnaisuusilmoituksista. Tältäkin osin pääministerin on syytä täydentää ilmoitustaan ja mieluiten koko varallisuutensa osalta. Tämä esimerkki riittänee todistamaan, että kyse ei ole tirkistelystä eikä kateuden lietsonnasta. Päinvastoin, pääministerin tulisi osoittaa omalla esimerkillään, että varallisuudessa ei ole mitään hävettävää. Ihmettelevä kysymykseni on: mitä pääministeri oikein häpeää?

Arvoisa puhemies! Pääministerin hyvin summittainen ilmoitus kuulemma täyttää lain minimiehdot. Kuten kävi ilmi, on perustellut syyt olla eri mieltä. Mutta avoimuuteen ei riitä sekään, että täytetään lain kirjain niin niukasti kuin suinkin kehdataan. Tämä venkoilu tuo mieleen pääministeri puoluetoverin, edustaja Kallin, joka keväällä 2008 jätti ilmoittamatta merkittävät vaalirahoittajansa, kun ilmoituksen laiminlyönnistä ei ollut määrätty rangaistusta. Hänen ansiostaan lakia muutettiin, että avoimuutta ymmärtävät nekin, joita pitää erikseen uhata rangaistuksella. Samalla tulivat esiin Kehittyvien maakuntien Suomi ja muut toimijat, jotka pyrkivät luomaan edustajiin juuri niitä sidonnaisuuksia, joita sidonnaisuusilmoituksen tulisi tuoda esiin.

Ilmeisesti myös sidonnaisuuksien osalta eduskunnan työjärjestyksen 29 §:ää täytyy tämentää. Mutta se tuntuu tässä tilanteessa hullulta, sillä nykyinen hallitus ylistää rikkaita ja rikastumista. Luulisi hallituksen omien rikkaiden mielellään tarjoutuvan esimerkiksi kaikelle kansalle, kuinka kannattaa lopettaa kitinä ja aloittaa arvopaperisäästäminen.

14.13 Matti Vanhanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyseessä on sidonnaisuusilmoitus. Mitä tällä sidonnaisuusilmoituksella haetaan? Sillä haetaan sitä, että sekä me edustajat että muu yhteiskunta voivat arvioida valtioneuvoston jäsenten toimintaa suhteessa näihin sidonnaisuuksiin. Tässä suhteessa ministerien ilmoitukset pitävät sisällään ne sidonnaisuudet, joita heillä on. Siinä ei kysytä omaisuuden arvoa. Tämä ei ole varallisuusilmoitus, vaan tämä on sidonnaisuusilmoitus. Meidän kannaltamme on olennaista se, että — mikä se oli, Nordea Capital, jos tässä nyt mainostetaan jotakin — meillä on tiedossa instrumentti, johon on sijoitettu, ja osaamme arvioida pääministerin toimintaa, tuleeko sellaisia tilanteita, joissa mahdollisesti syntyy eturistiriitaa tähän nähden.

Samoin olen huomannut, että siellä on ministereillä ilmoitettuna sijoitusasuntoja, kesämökkejä, ei niidenkään arvoa ole määritetty. Saattaa olla, että ne jopa vuosien mittaan vaihtelevat ilman, että (Puhemies koputtaa) pitää ilmoitusta täydentää.

Puhemies Maria Lohela: Puhujalistaan.

14.14 Johanna Ojala-Niemelä sd: Arvoisa rouva puhemies! Perustuslain 62 §:n 2 momentin mukaan ministerin on viivytyksettä nimitetyksi tultuaan annettava eduskuntaa varten selvitys elinkeinotoiminnastaan, omistuksistaan yrityksissä ja muusta merkittävästä varallisuudestaan sekä sellaisista ministerin virkatoimiin kuulumattomista tehtävistään ja muista sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä arvioitaessa hänen toimintaansa valtioneuvoston jäsenenä. Miksi näin sitten on säännelty?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2015 vp

Säännöksen tavoitteena on mahdollisimman pitkälti etukäteen ehkäistä ne tilanteet, jotka voivat johtaa luottamuksen vaarantumiseen valtioneuvoston jäsenten toiminnan asianmukaisuutta kohtaan, sekä siirtää painopistettä ministerin toiminnan jälkikäteisestä arvioinnista mahdollisia väärinkäytöksiä estäviin toimiin. Säännöksen tavoitteena on siis mahdollistaa ministerin toiminnan kontrolloitavuus ja estää ennakolta ulkopuolisten sidonnaisuuksien vaikutus ministerin toimintaan. Sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuus mahdollistaa osaltaan esimerkiksi ministerin esteellisyyden huomioimisen. Se lisää myös yleisemmin poliittisen järjestelmän avoimuutta ja samalla vahvistaa sen legitimiisyyttä.

Perustuslain sääntely vastaa pitkälti länsieurooppalaista yleistä linjaa, eikä siihen kohdistu sellaisenaan varsinaista muutostarvetta etenäkään, jos sitä sovelletaan laajentavasti, niin että ministerit ilmoittavat myös varallisuudessaan ja muissa sidonnaisuuksissaan ministeriaikana tapahtuvista muutoksista. Yleisesti ottaen sidonnaisuuksien ilmoitusjärjestelmä on tähän asti toiminut tavoitteittensa mukaisesti, ja ilmoitukset ovat olleet ainakin valtaosin asianmukaisia.

Asia, joka nyt esitetyissä sidonnaisuusilmoituksissa tulee esiin, liittyy siihen, että ministerien ilmoitukset ovat tarkkuudeltaan hyvin epäyhtenäisiä eikä niitä voida pitää yhteismittallisina. Osittain ministerit ovat kirjanneet varallisuuttaan koskevat tiedot esimerkiksi yksityiskohtaisesti, kuten sisäministeri Orpo. Osittain taas ilmoitukset ovat varsin ylimalkaisia. Näin on erityisesti pääministerin osalta, jonka ilmoituksessa viitataan esimerkiksi kiinteistöomaisuuteen mainitsemalla ainoastaan esimerkkejä ja rahoitusomaisuuteen määrittelemällä se merkittäväksi ilman täsmällisempää suuruusluokkaa tai erittelyä.

Tässä voi sanoa ministerien osien vaihtuneen, sillä oletusarvo on, että pääministeri kertoisi omistuksistaan tarkemmin kuin muut ministerit. Pääministerin esikunnasta on jo kiirehditty ilmoittamaan, ettei ilmoitusta täydennetä, sillä se täyttää Oikeuskanslerinviraston vaatimukset. Olisiko tässä pääministeri Sipilän syytä ottaa oppia edeltäjiltään, ministeri Kataiselta ja ministeri Stubbilta, joiden sidonnaisuusilmoitukset olivat yksilöidympiä?

Valtiosääntöoikeuden asiantuntijoista esimerkiksi Hidén ja Viljanen ovat kannanotoissaan pitäneet pääministerin varallisuusilmoitusta pääministerin asema huomioon ottaen tarkoitukseensa nähden liian yleispiirteisenä, vaikkakaan sitä ei ehkä suoraan voida pitää perustuslain kannalta riittämättömänä.

Avoimuuden kannalta, olisiko parempi ilmoittaa pikemminkin enemmän kuin vähemmän? Tämä edellyttäneekin ainakin, että valtioneuvoston piirissä ohjeistetaan tarkemmin ministereiden sidonnaisuusilmoitusten sisältöä niin, että eduskunta saa kunkin ministerin osalta varallisuustiedot ja muut perustuslain edellyttämät tiedot mahdollisimman yksilöidysti.

Korostan vielä, että sidonnaisuusilmoituksissa on kyse nimenomaan ministerin toiminnan arvioinnin mahdollistamisesta eikä uteliaisuuden tyydyttämisestä. (Hälinää — Puhemies koputtaa) Esimerkiksi pääministerin, valtiovarainministerin tai elinkeinoministerin toiminta voi vaikuttaa olennaisesti esimerkiksi yritysten toiminnan kannattavuuteen, jolloin on erityisen tärkeää varmistua siitä, ettei jälkikäteen synny epäilyksiä päätöksenteon epäasianmukaisista vaikuttimista.

14.19 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! On pakko sanoa, kun kuunteli entisen pääministeri Vanhasen, nykyisen edustajan — varmasti oikeutettuaakin — puolustuspuheenvuoroa nykyistä pääministeriä koskien, niin juuri niin on. Pääministeri on toiminut juuri niitten lakien ja säädösten mukaan, joita ilmoittamisvelvollisuuteen kuuluu. Mutta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2015 vp

toisaalta on todettava, että edustaja Hakkarainen toi juuri oikeat asiat (Eduskunnasta: Harakka!) — anteeksi, Harakka toi juuri ne oikeat argumentit esille — (Välihuuto — Naurua) joita tässä käsittelyssä tarvitaan.

Tärkeintä on, että kun se 80 miljardin potti meillä tuolla pankeissa lepää tavallaan sijoittamatta eikä tule suomalaisen teollisuuden, yrittäjyyden ja kansantalouden hyväksi käytetyksi, niin tässä kohtaa pääministeri voisi omalla esimerkillään näyttää, mitä rikastuminen osakkeilla voi olla, miten sidonnaisuudet ja niiden kautta tuleva toimeentulo eivät voi olla niin kuin kadehdittavia asioita. Pitää olla rohkea, uskalias ja näyttää oman rikastumisensa tie, koska meille pitää luoda joku sellainen järjestelmä, että osakkeilla rikastuminen ei ole pelkästään syntistä vaan se voi olla työllisyyden ja tekemisen kannalta erittäin tärkeä asia, että vapaana, lähes miinuskorolla lepäävä raha voisi tuoda kehittyville kasvuyrityksille mahdollisuuksia saada enemmän varallisuutta uusien työpaikkojen luomiseen. Siinä mielessä kyllä rohkaisen pääministeriä enemmän julkiseen avoimuuteen ja haastamaan meidän kulttuuriamme siihen, luomaan uusia työpaikkoja.

14.21 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Pidän tätä edustaja Harakan ja sosialidemokraattien ulostuloa ikävänä ja puolustan tässä pääministeri Sipilää, joka on antanut sidonnaisuusilmoituksensa lain edellytykset täyttäen, tarkistaen myös oikeuskanslerilta sen riittävyyden. Haluan tämän puheenvuoron käyttää sen vuoksi, että omalta osaltani haluan irtisanoutua tällaisesta populistisesta ja henkilöön käyvästä oppositiopolitiikasta, (Eduskunnasta: Ohhoh! — Eduskunnasta: Juuri näin!) joka sisälsi jopa vihjailuja pääministerin kohdalla veronkiertoon, mikä oli mielestäni täysin asiatonta. (Eduskunnasta: Hyvä puheenvuoro!)

14.22 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu on ollut tuommoista aika mollivoittoista ja negatiivista, mutta haluaisin nyt tuoda tällaisen ihan positiivisenkin asian esille: Minusta on oikein myönteistä, että meillä on maassa pääministeri, joka harjoittaa metsätaloutta. Hän tietää itse, mitä se vihreä talous on, mitä se biotalous on, mistä vasemmisto-oppositiokin oikein mielellään täällä aina kertoo. Meillä on nyt maassa pääministeri, joka tietää todella maaseudun elinkeinojen arjen, maaseudun arjen, ja toivoisinkin vähän valoa sinne vasempaankin laitaan. (Eduskunnasta: Hyvä!)

14.22 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Räsänen laittoi meidät kaikki yhteen samaan koriin, mutta minä irtisanoudun kyllä siitä arvostelusta, mitä edustaja Räsänen sanoi. Minä haluan ainakin tuoda osaltani esille sen, että on myös positiivista tuoda omat menestymisensä edellytykset ja se, mitenkä on niitä pystynyt käyttämään hyväkseen, kaikelle kansalle tiedoksi. En minä halua rikkaita kadehtia, minä haluan elää heidän siivellään ihan törkeästi. (Naurua) Jos ei meillä tässä maassa ole yrittäjiä ja yrityksiä, niin ei meillä työläisillä ole käsipareille töitä. Kyllä minä haluan osaltani olla kantamassa sitä huolta ja vastuuta, että yritystoiminnalla on rahoituspohjaa, mutta reiluilla pelisäännöillä, mitä tämä hallitus ei toki tarjoa ammattiyhdistysliikkeelle. Siinä kohtaa ehkä se Sipilän vaitonaisuus omien sidonnaisuuksiensa osalta kulkee sitä samaa latua, että pidetään giljotiinia työväestön ja ammattiyhdistysliikkeen yllä.

14.23 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Haluan sen verran korjata edustaja Myllykosken puheenvuoroa, että edustaja Räsänen ei täällä tuominnut vasemmistoa yleensä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2015 vp

sä, vaan totesi vain, että tässä Timo Harakan puheenvuorossa oli ikäviä sävyjä, ja myöskin oletti, että tämä on ilmeisesti sosialidemokraattien linja. Sosialidemokraatit, korjatkaa, jos olemme tässä väärässä.

Sen sijaan haluan kehua nimenomaan edustaja Myllykosken puheenvuoroa. Hän muistutti juuri siitä, että 80 miljardia makaa siellä pankkiteillä. Olisi äärimmäisen tärkeää, että meillä Suomessa tällainen kansankapitalismi saataisiin liikenteeseen ja ihmiset lähtisivät etsimään niille varoille, jotka siellä pankkitileillä olemattomalla korolla ovat, parempia sijoituskohteita ihan omaa tulevaisuuttakin silmällä pitäen.

Sen verran vielä tästä kapitalisaatiosopimuksesta, että nämähän ovat sellaisia sopimuksia, joissa tuotteen tuotto on sidottu johonkin sijoitustuotteeseen. Varsinaisesti ei omisteta sitä sijoitustuotetta, vaan sen omistuksen arvo nousee tai laskee sen mukaisesti, miten sitten se kohde nousee tahi laskee. Näitä ei ole todellakaan myöskään suojattu talletussuojalla, eli ne ovat siinä mielessä ihan normaaleja riskipitoisia rahastosijoituksia. Tietenkin niissä vasta siinä vaiheessa maksetaan verot, kun ne otetaan ulos.

Täytyy sanoa, että edustaja Harakalla oli vähän erikoinen käsitys näistä kapitalisaatiosopimuksista, kun hän niitä lähtee jonkunlaiseen veronkiertoon rinnastamaan. Näitä kapitalisaatiosopimuksiahan tällä hetkellä aika paljon markkinoidaan suomalaisille. Oikeastaan voisi sanoa, että asiantuntijat ovat esittäneet, ovat sanoneet, että ne ovat kalliita, eli ne ovat kalliita niille, jotka lähtevät niihin sijoittamaan. Siinä mielessä voidaan tietysti aina miettiä, millä muulla tavalla sitten voisi vielä tuottavammin itse kukin sijoittaa omia rahojansa. Mutta minun mielestäni todellakin tämä korjaus oli erittäin hyvä puheenvuoro sieltä vasemmalta, hivenen yllättävä mutta erittäin hyvä.

14.25 Timo Harakka sd: Kiitoksia, edustajat Räsänen ja Essayah. Ikävää, jos teillä on ollut ikävää. KD oppositiopuolueena puolustaa hallitusta paremmin kuin hallitus itse ja siinä mielessä tekee hallituksen työn tarpeettomaksi. Ainoat henkilöt, jotka tässä salissa ovat maininneet veronkierron, ovat edustajat Räsänen ja Essayah. En edes vihjaile sitä, että mitään lakia olisi rikottu, totean vain sen kaikkien tunteman tosiseikan, että kapitalisaatiosopimukset ovat verosuunnittelun tärkeä kohde sekä pääoma- että perintöveron osalta. Siksi olennaisempaa kuin se, kenellä täällä on ikävää, on se, mitkä ovat faktat ja tosiasiat. Sitä vartenhan nämä sidonnaisuusilmoitukset tehdään, että saadaan tietää, mikä on tosiasia, ja toivon, että pääministeri Sipilä täydentää tätä hyvin niukkaa ilmoitustaan.

14.26 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Myllykoski tuossa peräänkuulutti ja halusi tietää pääministeri Sipilän vaurastumisen tiestä. Suosittelisin edustaja Myllykoskelle: Risto Uimoselta on tullut erinomainen kirja, "Juha Sipilä — Keskustajohdajan henkilökuv", jossa näistä asioista selostetaan hyvinkin tarkasti. Edustaja Harakan voisi olla myös paikallaan lukea tämä teos. Sen voi tarvittaessa lainata vaikka minulta.

14.27 Markus Mustajärvi vas: Arvoisa puhemies! Jos joku edustaja täällä sortui populistisiin, niin kyllä se oli edustaja Räsänen. Se oli oikeastaan pohjanoteeraus siinä mielessä, että kyseenalaistettiin kaikki motiivit niiltä, jotka kyselevät ministereitten sidonnaisuuksien ja omistusten perään. En tiedä, onko kaipuu hallitukseen niin kova, että siitä roolista on hankala oppositiossa sitten irtaantua.

Muistutan siitä, mitä tapahtui silloin, kun ministeri Lehtomäki ilmoitti Talvivaara-omistuksistaan. Silloinkin se ministerin ilmoitus täytti kaikki lain kriteerit, mutta jos sitä edus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2015 vp

kunnan salissa ei olisi perätty, mitä ne merkittävät omistukset ovat, niin ainakin sillä kertaa se koko Talvivaara-omistus, mahdolliset sidonnaisuudet, tiedon kulku ja ministerirooli suhteessa esimerkiksi muihin osakkeenomistajiin olisi jäänyt käymättä läpi.

Ja kun moitin tässä toista KD-edustajaa, niin kiitän kyllä sitten lopuksi edustaja Essay-ahia siitä, kun hän omalta osaltaan antoi tunnustusta edustaja Myllykoskelle. On äärimmäisen tärkeä asia tänä päivänä, kun puhutaan hyväosaisten esimerkistä, mihin ne, joilla sitä rahaa on, sijoittavat rahansa: sijoittavatko he Suomeen, suomalaisiin yrityksiin, suomalaisiin investointeihin, vai tekevätkö he niin, niin kuin tekevät valitettavan monet raharikkaat, joilla aika monella on ruotsinkielinen sukunimi, että kun 60-luvulla Suomesta lähtivät Ruotsiin ne, joilla ei ollut rahaa, niin tänä päivänä lähtevät ne, joilla sitä rahaa on. (Naurua)

14.29 Sampo Terho ps: Arvoisa puhemies! En ymmärrä, mitä tarkoitusta tämä keskustelu enää edistää. Mitään rikettä ei ole tapahtunut, mitään moitittavaa ei ole tapahtunut, eikä mistään sellaisesta, kuten olemme oppositiolta kuulleet, myöskään syytetä. Oppositio kiistelee keskenään ja provosoi toisiaan. Ehkä tätä voitaisiin harrastaa jossain muualla.

14.29 Johanna Ojala-Niemelä sd: Arvoisa rouva puhemies! Ei tässä varmasti kukaan ole väittänyt, että pääministeri tai kukaan muukaan olisi toiminut moitittavasti.

Olisi tietenkin suotavaa käydä tätä avointa keskustelua tästä kysymyksestä, koska on ennakkotapauksen luonnetta siihen suuntaan, että aikaisemmat pääministerit ovat antaneet yksilöidymiä ilmoituksia kuin tässä tapauksessa.

Tämä on myös sikäli tärkeä kysymys, että tämä ministerin toiminta tosiaan voi vaikuttaa moneen eri asiaan, muun muassa yritysten kannattavuuteen tai moneen muuhun seikkaan, ja tällöin on yhteiskunnan kannalta tärkeää, että myös sidonnaisuudet ovat tässä suhteessa läpinäkyviä.

14.30 Carl Haglund r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin vielä muistuttaa kollegoita siitä, että nyt ei ole kysymys mistään varallisuusilmoituksesta. Olen itsekin ministerinä tämmöisen täyttänyt ja tiedän — ja niin varmasti moni muukin tietää oman ilmoituksen kautta täällä eduskunnassa — että tässä on selkeä raja siinä, missä pyrit kertomaan, ja pitääkin kertoa, ne sidonnaisuudet, joilla on merkitystä oman työn kannalta. Mutta nyt ei ole siitä kysymys; tämä keskustelu keskittyy aivan liikaa siihen, kenellä on mitään varallisuutta ja miten on kukin rikastunut tai mitä sijoitusneuvoja voi saada — jos sijoitusneuvoja tarvitsee, niitä tosiaan saa esimerkiksi kauppakorkeakoulusta, jos niitä kokee tarvitsevana.

Mitä tulee sitten tähän edustaja Mustajärven mauttomaan kommenttiin, niin on varmaan selvää, että voidaan käydä keskustelua siitä, kuka muuttaa mihinkin ja kuka sijoittaa mihinkin, mutta tämmöinen yleistäminen, missä johonkin kieliryhmään aletaan viittaamaan, ei sovi tämän salin arvovallalle.

14.31 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Terholle ja Haglundille: ainakin käyttämäni puheenvuorot ovat halunneet tämän keskustelun osalta tuoda sitä positiivisuutta ilmi, että ei rikastuminen ole syntiä.

Ja kun me nyt täällä näistä ilmoitusvelvollisuuksista keskustelemme, niin kyllä tässä kohtaa on hyvä laventaa sitä, että me toivomme tavallaan, varsinkin täällä sitten oppositi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2015 vp

ossa — kuten minun mielestäni Ojala-Niemelä aivan oikeutetusti sanoi — sitä, että se kulttuuri, minkä edelliset pääministerit ovat omaksuneet, olisi jatkunut. Siinä mielessä keskustelu on ollut oikeutettua, enkä tiedä sitten, mikä on arvovallalle sopivaa taikka ei, mutta toivotaan, että linja sinällään tämän avoimuuden kohdalta, jota varsinkin pääministeri ollessaan talousvaliokunnassa noudatti, se helikopterinäkökulma, jolla hän aina piirsi sitä kuvaa, että mikä mihinkin vaikuttaa, (Puhemies koputtaa) voisi jatkua, kun hän toimii nyt pääministerinä.

14.32 Markus Mustajärvi vas: Arvoisa puhemies! Minä en millään lailla koe horjuttavani tämän instituution arvovaltaa sillä, että käytän sitä puheoikeutta, joka minulle eduskunnan työjärjestyksen ja itse asiassa perustuslain mukaan on taattu suomalaisen demokratian ja vaalijärjestelmän mukaan.

Mutta jos tänä päivänä pääministeri puhuu ennen kaikkea esimerkin voimasta ja hyvätuloiset ovat kertoneet, kuinka isoista tuloista he ovat pienenpienen siivun valmiit laskemaan omaehtoisesti — kun vastaavasti suomalaiset köyhät joutuvat näihin niin sanottuihin talkoisiin osallistumaan aina pakon edessä — niin kyllä siinä tilanteessa on täysin perusteltua kysyä, onko pääministeri ollut riittävän avoin silloin, kun puhutaan esimerkiksi hänen sijoituksistaan ja yritysten sijoituksista: onko hän omalla toiminnallaan näyttänyt esimerkkiä siitä, kuinka tuetaan suomalaista yrityselämää, sijoitetaan suomalaisiin yrityksiin, luodaan uusia työpaikkoja? Ja jos näin on, että on toimittu tällä tavalla, niin miksi sitä ei esimerkinomaisesti voida kertoa kaikelle kansalle?

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.